

TAHLEQUAHIN KOVATASOISET MM:T

TEKSTI JA KUVAT: JORMA MALI

Kaikkien aikojen kovatasoisimmiksi mainitaan laskuvarjohyppyjen tämänvuotisia mm-kisoja, jotka hypättiin USA:ssa elokuun lopussa. Tässä leikissä ei meikäläisillä ollut puhumista, paras sijoitus oli yleiskilpailussa Antero Takkalan 77. tila.

PAIKKA

Toisen kerran laskuvarjohyppyjen MM-kisahistoriassa sai USA kunnian olla isäntämaana. Tasan kymmenen vuotta sitten pidettiin kisat Orangessa. Tällä kertaa oli temmelyspaikkana Oklahoman osavaltion pieni kaupunki Tahlequah. Kaupungissa on ainoastaan n. 8 000 asukasta ja arviolta 3 000 opiskelijan suuruinen yliopisto. Kisapaikka sijaitsee n. 4 km kaupungin ulkopuolella. Neljät viimeiset USA:n mestaruuskilpailut on pidetty samalla kentällä, joten ainakin USA:n joukkueella voitiin sanoa olevan selvä kotikenttäetu.

Sää kilpailupaikalla oli lievästi sanoen helteinen. Lämpötila vaihteli 36—42°C varjossa koko kilpailujen ajan. Kaiken lisäksi lentokentällä oli varjopaikkoja suht' harvassa, joten suurin osa ajasta tuli vietettyä auringossa. Kosteusprosentti vaihteli 50:stä aina 90 prosenttiin öisin. Mieleen tuli lähinnä huonosti lämmitetty suomalainen sauna. Onneksi härmäläinen kesä oli ollut niinkin lämmin kuin se oli, joten pientä tuntumaa lämpimään oli entuudestaan.

JÄRJESTELYT

Ensivaikutelmat järjestelyistä eivät ilahduttaneet joukkueitamme. Kahden vuorokauden matkustuksen jälkeen saimme odottaa n. 3 t noutajia Tulsan lentokentällä, koska ennakkoihoitujistamme huolimatta tulomme ei oltu rekisteröity järjestäjien keskuudessa. Sama epämääräisyys vallitsi harjoitushyppyjen aikana. Hyppyjärjestys oli täysin epämääräinen ja perustui 'vapaan kilpailun

periaatteelle'. Myös kilpailun ensimmäiset päivät heijastivat samaa — aikatauluja ei noudatettu, kenttäkuulutus ei pelannut jne. Tässä vaiheessa puuttuivat eri maiden joukkueenjohtajat tapahtumien kulkuun. Järjestäjät asetettiin ojennukseen ja heille tehtiin selväksi, että menossa olivat sentään MM-kisat eivätkä esim. mitkään 'Härkäkisat'. Vaikutus oli hämmästyttävä — lisää kovaaänisiä löytyi kentälle, aikataulut täsmäsivät ja hyppytahti parani silminnähävästi. Loppuajan järjestelyistä erinomaisine tulospalveluineen voikin antaa täyden tunnustuksen. Erikoisuutena mainittakoon ATK:n käyttö tuloslaskennassa, joka nopeutti huomattavasti esim. yleiskilpailun tulosten kehittymistä.

Paras puoli järjestelyissä oli se, että jokaisen joukkueen käytössä oli oma auto. Chrysler-yhtymä oli asettanut käytöön jokaiselle maalle 8 hengen Dodge Sportsman Maxi Wagonin. Ilman kyseistä kulku-neuvoa — etäisyydet huomioon ottaen — olisi toiminta ollut miltei mahdotonta.

ITSE KILPAILUT

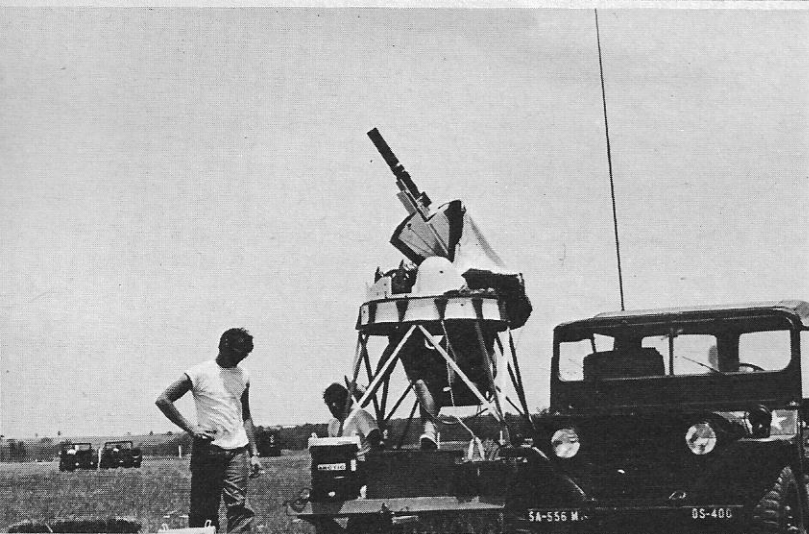
Kilpailijoita oli mukana 31 eri maasta. Etelä-Amerikka oli vahvasti edustettuna. Kuvasta puuttuivat kuitenkin esim. Jugoslavia, Romania, Turkki jne. Liekö paikan kaukaisuus ollut sitten poisjäännin syytä. Miesten lajeissa oli kilpailijoita mukana 145 ja naisten lajeissa 42. Naisjoukkueiden vähyyks oli myös silmiinpistävä.

Kilpailut aloitettiin henkilökohtaisella tarkkuudella, jossa hypättiin 10 hyppyä. Alusta alkaen taso oli raudan luja. Neljän kierroksen jälkeen alkoi

◀ Paras suomalainen Antero Takkala katsoo horisonttiin. ▲ Liitovarjo finaaliassa.

◀◀ Maaliristillä oltiin tarkkoina kuin porkkanat.

▲ Välineistö oli kovaa luokkaa, kuvassa instrumentti tyylilyhyppyjen seuraamista varten.

▲▲ Suomalaiset lähdössä joukkue-tarkkuuteen.

▲ Detroitin Iso Autotehdas oli lainannut jokaiselle joukkueelle käyttöön pikkubussin. Mannekiinina Harri Toivonen.

kärkiryhmä erottua muista. Erot laskettiin muutamissa senteissä. Mitä pitemmälle kilpailut kuuluivat sitä harvemmaksi kärkijoukko kävi. Yhdeksän kierroksen jälkeen oli yhdellä miehellä puhdas tili — hän oli Tšekkoslovakian K u m b a r. Yhdeksän kertaa nastaan hypänneenä hän oli luonnollisesti kaikkien suosikki. Kaukana ei ollut kuitenkaan hänen maanmiehensä M a j e r, 12 virhesentillään eikä Kanadan pitkätukkainen 'merirosvo' S u t t o n, jolla oli tilillään 19 senttiä. Neljännes ja viidennen miehenkään tulos ei ollut kuin muutamaa senttiä huonompi. Ainoa, joka hämmästytti oli se, että aivan kärjestä puuttui USA:n edustajat. Paras isäntämaasta oli S c h o e p p l e tuloksena 0,68. Tällä hän ei vielä mahtunut viiden parhaan joukkoon.

Viimeisestä kierroksesta tuli siis huippujännittävä. Kestäkö Kubar hermopaineen? Mitä tekee Majer tai Sutton. Kävi niin kuin hieman pelättiin. Kubarin viimeisestä hypystä heijastui ilmeinen hermostuneisuus. Pari virheliikettä finaalisissa ja tuloksena oli 1,72. Hiekkään valuivat pojan haaveet kultaisesta mitalista. Unelmat särkyivät muutamassa sekunnissa. Äskän vielä huipulla, nyt sijalukuna 10. Majer piti pintansa eikä antanut yllättää itseään. Viimeinen hypy nastaan ja niin kilahdi kultainen 'kolikko' taskuun. Tšekkoslovakia oli kuitenkin korjannut kirkkaimman mitalin. Kanadan Sutton teki samoin ja varmisti itselleen hopeaa. Kolmanneksi tuli Puolan L i g o c k i kaksi senttiä huonommalla tuloksella (0,21) ja vain viisi senttiä hänestä jäi Itä-Saksan vanha tuttu 'kilparatsu' G r e s c h n e r. Viides ja kuudes sija menivät Neuvostoliittoon. Heillä myöskin viimeiset kierrokset verottivat aivan loistavaa alkua. Paras USA:n edustaja tässä lajissa oli Schoepple lopputuloksellaan 0,74. Ei ollut isäntämaalla syytä riemuun.

Entä sitten härmän häijyt? Oppipoikia oltiin tällä kertaa — näin voidaan todeta. Paras suomalaissijoitus Seppo Pilttiltä oli 78. sija. Kukin pojista erehtyi ainakin kerran, eikä enempää tarvittu. On selvää, että kilpailujännityksellä oli oma syynsä tuloksiin, sillä olivathan kisat ensimmäiset — T a k k a l a l a lukuunottamatta. Samoin kävi valitettavasti kokeenlekin 'sotaratsulle' Antsulle — pari pahaa virhearviointia ja kunniakas 95. sija. Kuten sanotti, jos mieli pärjätä ei yksikään virhe ole sallittu. Virheitä esiintyi meikäläisillä niin paiknarviointissa kuin loppulähestymisessäkin. Sää tarkkuushyppyjen kannalta oli mitä ihanteellisimman. Tuulen suunnan muutokset olivat suht'pienet, samoin heilahtelut voimakkuudessa — kaukana niistä kotoisista koukeroistamme. No, kokemus ainakin karttui, se on varmaa ja tuskin pojat samoja virheitä myöhemmin tekevät. Naapurimaan Ruotsin J. Wallbergin 12. sija oli

loistava. Olihan poika harjoitellut tänä vuonna useita satoja hyppyjä, mutta silti sijoitus oli kunniakas.

Tylylihyppyissä nähtiin myös erinomaisia suorituksia. Neuvostoliitto oli ennakkosuosikki, mutta kuinka kävikään. Pisimman korren veti Ranskan pieni suurmies A r m a i n g. Tasaisen tappavalla tahdilla hän pyöri kuviot läpi. Paras suoritus tuli kolmannella kierroksella: 6,5 sek. Siinä tuomaritkin pyörittelivät silmiään ja hyppyjä katsottiin uudelleen kuvanauhalla iltamyöhään. Toiseksi sijoittui Tšekkoslovakian P o s p i c h a l 0,10 sek. huonommalla yhteisajalla. Isäntämaan Schoepple oli varmassa kunnossa ja vei pronssin.

Tylylihyppissä Takkala sijoittui huomattavasti paremmin, 49. sija. Ilman yhtä voltivirhettä — Anteron 'helmasyntiä' — olisi sijoitus ollut n. kymmenen pykälää parempi. Tasaisen varmaa työtä poika teki. Kaikki ajat alle 9,5 sek ja paras peräti 8,7 sek. Samoin hypyi tasaisesti Seppo Piltti alittaen oman ennätyksensä useamman kerran. Tuloksena oli 80. sija. Taso on tässä lajissa armottoman kova. Vielä vaikeammalta tuntuu tylylihyppissä raon kiinni saaminen.

Yleiskilpailun (tarkkuus/tyyli) kirkkaimman mitalin vei monen yllätykseksi USA:n Schoepple. Se oli mannaa isäntämaalle. Pojan tasaisen varmaa työskentely molemmissa lajeissa — ennenkaikkea tylylihyppissä kantoi runsaan sadon. Se lievitti varmaan kertaheitolla joukkueen muut epäonnistumiset sillä olihan kisojen ehkä arvostetuin mitali tullut kotiin.

Suomalaisista parhaaksi yleiskilpailussa sijoittui Takkala (77.) ja viisi pykälää huonommalle paikalle tuli S. Piltti.

Joukkuetarkkuus oli myös erittäin jännittävä alusta loppuun. Siinä sijoitukset vaihtelivat kaiken aikaa. Toisen epäonnistuminen oli toisen voitto. Viiden kierroksen jälkeen voitiin todeta Sveitsin yltäneen voittoon. Poikien riemulla ei ollut rajoja. Olihan mitali ensimmäinen kirkkain Sveitsille kisojen historiassa. Taakse jäivät suuret tekijämaat. Toiseksi tuli Neuvostoliitto runsasta metriä huonommalla tuloksella. Suomen menestys oli tässä lajissa edellisistä parempi. 16. sija oli tuloksena tasaisesta työskentelystä. Hieman paremmalla onnella olisi ollut mahdollisuuksia aina kymmenen parhaan joukkoon asti. Tämä on laji, johon mielestäni tulisi tulevaisuudessa kiinnittää meillä erityistä huomiota. Olemmehan kerran olleet jopa mitalin tuntumassakin (Graz 1968).

Maiden välisessä kilpailussa miesten lajeissa meni voitto Neuvostoliittoon. Sijoituksesta kuvastui selvästi heidän joukkueensa tason laajuus. Heillä ei ollut tällä kertaa ketään huippua, mutta kaikki olivat kärkimiehiä. Toisen sijan vei USA ja pronssin Tšekkoslovakia.

Naisten lajeissa Neuvostoliitto korjasti eniten kultaisia 'lät-

▲ Siestaa helteisenä iltapäivänä. Teltoistakin oli helteen vuoksi pakko modifioida vähän entistä ilmapampia.

kiä'. Tylylihyppyssä heidät yllätettiin kuitenkin täysin sillä Ranskan B a u l e z veti pisimman korren niinkin kovalla keskiarvoajalla kuin 8.48. USA:n Susie Joerus jäi peräti 0,72 sek. keskiarvossa jälkeen. Näin Ranska astui kertaheitolla tylylihyppymaiden ehdottomaksi ykköseksi.

Yhteenvetona koko kilpailusta voidaan sanoa, että ne olivat tulostasoltaan ehdottomasti kaikkia edellisiä kovemmat. Järjestelyiltään sitävastoin eivät. Liian monta pientä puu-

tetta jättivät tässä suhteessa paljon toivomisen varaa.

Kuin pisteenä i:n päälle kovalle kilpailulle oli Jerry Bird's All Stars'in tekemä 26 miehen tähti Tahlequahin taivaalla. Missä onkaan raja?

Seuraavat MM-kisat pidetään mitä todennäköisimmin Unkarissa 1974. Siihen mennessä on kisojen järjestäjillä monta ongelmaa ratkaistavana, mm. tarkkuushyppyjen tulosten rekisteröinti, sillä parin sentin erot kärjessä nykyisellä käytännöllä eivät ole luotettavia. Samoin on härmäläisillä mietittävä; harjoitusta, harjoitusta ja taas harjoitusta, mutta ei mieltävaltaisesti vaan ohjelmoidusti. Se on ainoa keino, joka tuottaa tuloksia.

LIFE PAK HÄTÄLÄHETIN

Life Pak aktivoituu automaattisesti törmäyksestä ja ohjaa avun luokseenne.

- kestävä, upotettu virtapiirirakenne
- suuntaamaton törmäyskytkin
- pitkä toiminta-aika myös alhaisissa lämpötiloissa
- epämagneettinen ja vesitiivis kaksoiseinäinen ruostumaton teräskotelo
- korkeatehoinen signaali, 225 Mw, 480 km
- paino vain 567 g
- kiinnitetään koneeseen nopeasti irroitettavalla telineellä.

LIFE PAK'illa on vuosien koeteltu toimintateho maahan pudonneitten lentokoneitten menestyksellisissä pelastustapauksissa.

**INSINÖRITOIMISTO TOM ÖLANDER
TAMMITIE 20 B, HELSINKI 33**

